

LUX FILM DAYS

3 FILM
24 SPROG
28 LANDE

© Komplizen Film

WESTERN

En film af Valeska Grisebach
Tyskland, Bulgarien, Østrig

WESTERN

EN FILM AF VALESKA GRISEBACH

En lille gruppe tyske arbejdere sendes til Bulgarien for at installere en hydraulisk turbine i et tørt og bjergrigt område i den sydlige del af landet, ikke langt fra den græske grænse. De slår deres lejr op i nærheden af en isoleret landsby og tilkendegiver deres tilstedeværelse ved at plante det nationale flag, en erobringshandling, der virker en smule provokerende på indbyggerne.

Dette er starten på en vanskelig sameksistens mellem de to grupper, hvor ingen (eller næsten ingen) taler den andens sprog ... Meinhard, der formodes at være en tidligere legionær, der er omskolet til bygningsarbejder i ønsket om at tjene penge, tager dog første skridt i retning af landsbyboerne ved gentagne gange at give udtryk for åbenhed og gode hensigter. Som følge heraf bevæger han sig længere og længere væk fra sine kolleger, der lukker sig mere og mere sammen, overbeviste om deres egen overlegenhed og uden empati over for andre. I en blanding af kejthed og reelt samspil lykkes det Meinhard, antihelten uden familie, at integrere sig nogenlunde i dette univers, der er så forskelligt fra hans eget.

PERSPEKTIVERING

Ved at konfrontere en gruppe tyske arbejdere med beboerne i en lille afsides landsby i Bulgarien opfordrer den kvindelige tyske filminstruktør Valeska Grisebach os til at gøre status over de store socioøkonomiske og kulturelle forskelle, der eksisterer mellem landene i Den Europæiske Union. Filmen foregår således i et ungt Europa, der stadig er under opbygning og fuldt af kontraster, og selv om møderne klart er en kilde til rigdom på det menneskelige plan, afslører de også andre værdier, kodekser og opførsler, som fører til misforståelser og mere eller mindre tilslørede konflikter.

Møderne fører til en dramatisk og håndgribelig spænding, som ikke udløses før i slutningen af filmen, hvor landsbyboerne besøger tyskernes lejr til en fest, hvor musik og dans fungerer som universelt sprog. Behovet for at overvinde fordomme, behovet for respekt og åbenhed over for andre bliver dermed temaerne i en western, som fordømmer nedlædethed og erobringmentalitet over for de fattigste.

ONCE UPON A TIME IN THE EAST

Bulgarien var, indtil landet tiltrådte Den Europæiske Union i 2007, et næsten ukendt land for de vestlige lande, som stadig i vid udstrækning associeredes med den tidligere Sovjetblok, på trods af at denne blev opløst for et kvart århundrede siden. I sin behandling af menneskelige relationer giver *Western* klart udtryk for den kløft, der består mellem to verdener, som endnu ikke har kunnet finde en fælles europæisk identitet. Det er f.eks. bemærkelsesværdigt, at de tyske arbejdere straks etablerer sig, som om de befandt sig på et erobret territorium: De hejser demonstrativt det nationale flag for at signalere deres herredømme over det lille stykke af territoriet, som deres lejr er blevet anbragt på, mens arbejdet udføres. Meinhard bemægtiger sig en hest, som han tror er vild, men som rent faktisk tilhører Adrian, Vankos onkel. Vincent opfører sig upassende over for de unge piger, der kommer for at bade i floden, og tøver ikke med at omlade det vand, de har brug for, fra landsbyen, som om de tilrejsendes behov havde forrang og var vigtigere end den lokale befolknings behov. De kører larmende rundt i

© Komplizen Film

© Komplizen Film

© Komplizen Film

landsbyen i en firhjulstrækker om natten for at gøre opmærksom på deres fortrinnsret til at være i området og for at afskrække eventuelle uvedkommende fra at nærme sig deres installationer ...

Man genkender indtil flere westerntræk i Valeska Grisebachs film: Meinhard, den ensomme cowboy med tillukket ansigt, der rider rundt uden sadel, ufrugtbar jord og ørkenområder, der byder på storslåede landskaber, en lille landsby med støvede gader og en café, der fungerer som saloon, hvor man slår tiden ihjel ved at drikke brændevin og spille kort om penge, to grupper, som udfordrer hinanden, og hvor den ene anser sig for at være bedre end den anden, hvad angår udvikling og civilisation — »Disse landsbyer er som en rejse tilbage i tiden,« siger en tysker, da han betragter området fra sin firhjulstrækker.

I denne kontekst af mistro lykkes det heldigvis Meinhard at bløde op på et møde, der er farvet af fjendtlighed og misforståelser. På trods af de sproglige hindringer lykkes det ham at etablere kontakt med de lokale og udvikle en form for empati over for dem, hvilket irriterer hans tyske kollegaer. Han taler bl.a. deres sag en aften, hvor Vincent lufter idéen om at omlede landsbyens vand. Han forklarer derefter, at det er rationeret og allerede er delt mellem tre forskellige byer på grund af vandmangel. Vincent lytter imidlertid ikke til hans argumenter og overfalder ham brutalt, da han går ud i mørket, idet han mener, at alene det, at Meinhard omtaler naboernes vanskeligheder, er det samme, som at han har vendt sig imod sin egen lejr. Hensynet til andres interesser indgår slet ikke i byggepladsformandens ræsonnement, men viser sig i realiteten at være frugten af de møder, der lidt efter lidt kommer i stand mellem manden og landsbyboere, hvilket klart viser betydningen af dialog, som er væsentlig både på det menneskelige plan, men også på det sociale, for så vidt som den gør det muligt at indhente vigtige oplysninger, uden hvilke sameksistens ikke er mulig.

ET VANSKELIGT MØDE

Snart går byggeriet i stå, og med det mændene. Den lastvogn, der skal levere de 40 tons grus, der er nødvendige for at fortsætte arbejdet, bliver forsinket, og for den lille gruppe tyskere bliver solen, floden og alkoholen de vigtigste kilder til beskæftigelse. Lange optagelser, der langsomt panorerer hen over landskabet for dets egen skyld, og lyden af insekter ledsager mændenes venten, mens livet nu går i tomgang. Men Meinhard tilbringer en masse tid i landsbyen og deltager i indbyggernes aktiviteter: opførelse af en stenmur, tørring af tobaksblade ... livet synes at have taget en ny drejning for denne rodløse mand, der er temmelig gådefuld og hvis identitet er uvis — han påstår at være tidligere legionær uden hverken hjem eller familie, men der er intet i filmen, der med sikkerhed bekræfter dette — som hverken kan finde sig helt til rette i lejren eller i landsbyen. Hans konstante flytten frem og tilbage mellem de to steder, ofte om aftenen eller midt om natten, giver ved flere lejligheder instruktøren mulighed for at lade uventede handlinger og vold bryde ind i filmens ellers langsommeligt fremadskridende handling.

Den scene, hvor Vincent overfalder Meinhard og vælter ham omkuld, da han går alene rundt i mørket, gentages således tre gange. Første gang, da Vanko hopper ned på ham fra toppen af en lastbil. De ruller rundt på jorden, men den unge mister hurtigt grebet om situationen og besvimer. I al den tid, han er bevidstløs, funderer man over Vankos motiver og over, hvordan landsbyens indbyggere vil reagere, når de opdager hans livløse krop, som Meinhard har båret ned til landsbyen. Da han kommer til sig selv, finder man

imidlertid ud af, at han bare ville lave sjov med ham, som han nu anser for en ven. Der er således tale om et helt »gratis« episode, uden alvorlige konsekvenser, men som meget sigende er et udtryk for den stress, der forårsages af den konstante spænding mellem de to samfund. Da filmen nærmer sig sin slutning, bliver Meinhard udsat for et nyt angreb under de samme natlige forhold. Efter at have afvist at give en landsbyboer det beløb tilbage, som han har fravristet ham i spil, kaster tre mænd sig over ham og gennembanker ham, inden de smider ham i floden og stikker af. Gennemblødt overnatter Meinhard på stedet og bliver dagen efter samlet op ved vejsiden af nogle landsbyboere, der er på vej til en fest i den tyske lejr. Endelig bliver Meinhard midt i festen endnu engang passet op af en af landsbyboerne, der anklager ham for at have været i seng med en pige fra landsbyen. De to mænd kommer op at slås, og atter ender Meinhard på jorden. »Sådan er landsbyer ... alt kan ske!« udbryder Adrian, da han hjælper ham med at komme til hæfterne lige efter angrebet.

Western synes således at foregå på to tidsplaner: dagen, som er ganske fredelig og præget af kontrollerede og civiliserede forbindelser, og natten, som derimod er præget af en vis vildskab og af brutale og pludselige eksplosioner forårsaget af spændinger omkring hovedpersonen. Hovedpersonen vækker til tider mistillid blandt sine kolleger, navnlig hos Vincent, hans chef, som føler sig forrådt, og til tider blandt landsbyboerne, som ikke rigtig kan forstå hans vedholdende ønske om at integrere sig, og som på sin vis bebrejder ham, at han ikke holder nok afstand til dem, og han personificerer således temaerne i filmen, eller sagt på en anden måde udfordringerne ved et ægte møde mellem grupper af mennesker, som modsætter sig alt til trods for en fælles politisk identitet, som ud over viljen til åbenhed over for andre, først og fremmest kræver stor respekt og forsigtighed.

© Komplizen Film

NOGLE REFLEKSIONER

Ud over de elementer, der analyseres ovenfor, er der flere aspekter i filmen *Western*, som det er værd at reflektere over.

- I begyndelsen af filmen snupper Vincent en ung bulgarsk piges hat, der er faldet i floden, og bruger den til at drille hende med, og han går så vidt som til at presse hendes hoved ned under vandet. Til slut findes der en lignende scene, der omhandler det tyske flag, som bulgarerne har taget. Hvordan tolker du parallellen mellem disse to scener, der ligner hinanden og er sammenlignelige?
- »Hvad er det, du søger her?« spørger Adrian Meinhard helt til slut i filmen, da han giver ham den kniv tilbage, som han havde givet hans nevø Vanko som minde. Overvej også følgende spørgsmål på baggrund af forskellige aspekter af filmen: Hvad kan det være, Meinhard søger her på dette ugæstfrie sted, hvor der intet foregår uden for landsbyen, hvor nyhederne fra verden aldrig synes at nå frem, hvor der mangler beskæftigelse, men også komfort og kulturelle eller sportslige aktiviteter?
- Det bliver ikke udtrykkeligt udtalt, men der er flere hentydninger i filmen til landets vigtige historie og dets økonomiske situation. Husker du disse henvisninger? Hvad tilføjer disse kontekstmæssige elementer til den lille historie om mødet mellem de bulgarske landsbyboere og de tyske arbejdere?

les grignoux

© Komplizen Film

EUROPÆISKE FILM TIL EUROPÆERNE

Efter sidste års udgave, der markerede 10-årsdagen for initiativet, fortsætter LUX-PRISEN med at samle en overdådig vifte af genrer og toner gennem unge talentfulde europæiske kvindelige og mandlige instruktørers film. Europa-Parlamentet har fornøjelsen af at præsentere de tre film, der deltager i konkurrencen om LUX-FILMPRISEN 2017:

120 SLAG I MINUTTET (*120 battements par minute*),
film af Robin Campillo, Frankrig

SAMEBLOD, film af Amanda Kernell, Sverige, Norge, Danmark

WESTERN, film af Valeska Grisebach, Tyskland, Bulgarien, Østrig

Filmene omhandler aktuelle emner på en varm og intelligent måde og reflekterer over det, som Europa gennemlever i øjeblikket. De skildrer personer, som åbner øjnene for verden omkring sig og forsøger at forstå realiteterne samt de samfund og fællesskaber, de tilhører. Ved at lade filmens følelser gøre vores historier levende fremhæves kvaliteten og mangfoldigheden af europæiske film, såvel som deres betydning for skabelsen af sociale værdier og kulturelle fællesskaber. Vi vil gerne invitere dig til at komme og se filmene under den 6. udgave af LUX-FILMDAGENE.

LUX-FILMPRISEN

Kultur spiller en fundamental rolle i opbygningen af vores samfund.

Med dette for øje lancerede Europa-Parlamentet LUX-FILMPRISEN i 2007. Det ønsker hermed at bidrage til at øge distributionen af europæiske film i hele Europa og at sætte gang i en EU-omfattende debat om vigtige samfundsmæssige spørgsmål.

LUX-FILMPRISEN er et exceptionelt initiativ. Mens de fleste europæiske samproduktioner kun vises i deres oprindelseslande og sjældent distribueres andre steder, selv inden for EU, giver LUX-FILMPRISEN tre europæiske film en sjælden mulighed for at blive tekstat på EU's 24 officielle sprog.

Medlemmerne af Europa-Parlamentet stemmer om vinderen af LUX-FILMPRISEN, som bekendtgøres den 15. november 2017.

LUX-FILMDAGENE

LUX-FILMPRISEN har givet anledning til at indføre LUX-FILMDAGENE. Siden 2012 har de tre film, der konkurrerer om LUX-FILMPRISEN, været præsenteret for et bredere europæisk publikum under LUX-FILMDAGENE.

Gennem LUX-FILMDAGENE indbyder vi dig til at nyde en uforglemmelig kulturel oplevelse, som går på tværs af grænserne. Fra oktober til december kan du sammen med filmelskere fra hele Europa deltage i forevisninger af de tre film på et af EU's 24 officielle sprog. Glem ikke at stemme på din favoritfilm via vores websted, luxprize.eu, eller på vores Facebookside!

PUBLIKUMS FAVORIT

Publikums favorit er en LUX-FILMPRIS, som publikum afgør vinderen af. Grib chancen for at stemme på en af de tre film inden den 31. januar 2018! Du får måske chancen for at deltage i den internationale filmfestival i Karlovy Vary i juli 2018 — på Europa-Parlamentets invitation — og bekendtgøre vinderen af publikums favorit.

SE,
DISKUTÉR
& STEM!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

INSTRUKTØR: Valeska Grisebach

MANUSKRIFT: Valeska Grisebach

CASTING: Meinhard Neumann,
Reinhardt Wetrek, Syuleyman Alilov Letifov,
Veneta Frangova, Vyara Borisova

FILMFOTOGRAF: Bernhard Keller

PRODUCERE: Jonas Dornbach,
Janine Jackowski, Maren Ade,
Valeska Grisebach, Michel Merkt

PRODUKTION: Komplizen Film,
Chouchkov Brothers, Coop99 Filmproduktion,
KNM og ZDF-Das Kleine Fernsehspiel

ÅR: 2017

VARIGHED: 119 minutter

GENRE: Fiktion

LAND: Tyskland, Bulgarien, Østrig

ORIGINALVERSION: tysk, bulgarsk, engelsk

Manuskriptet er afsluttet i august 2017.

